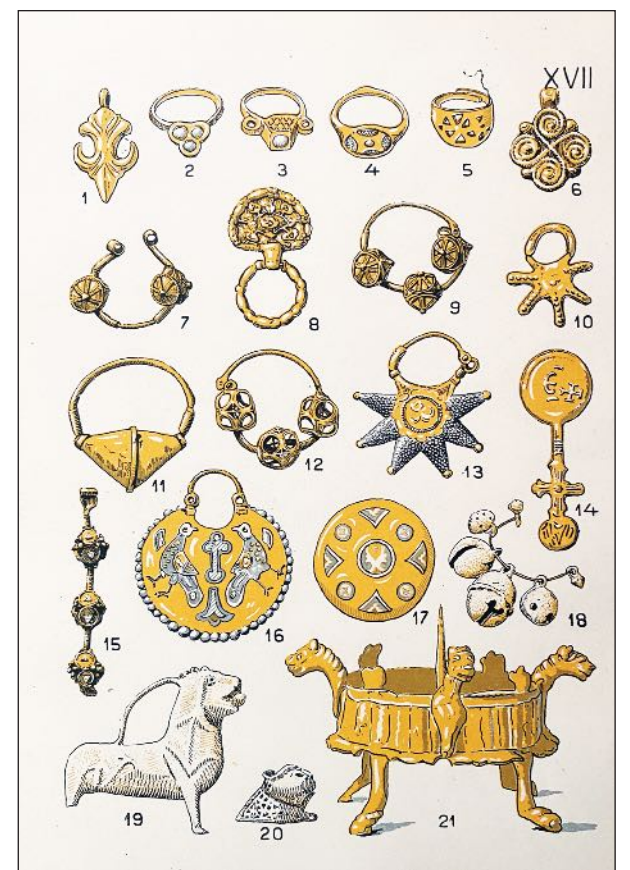
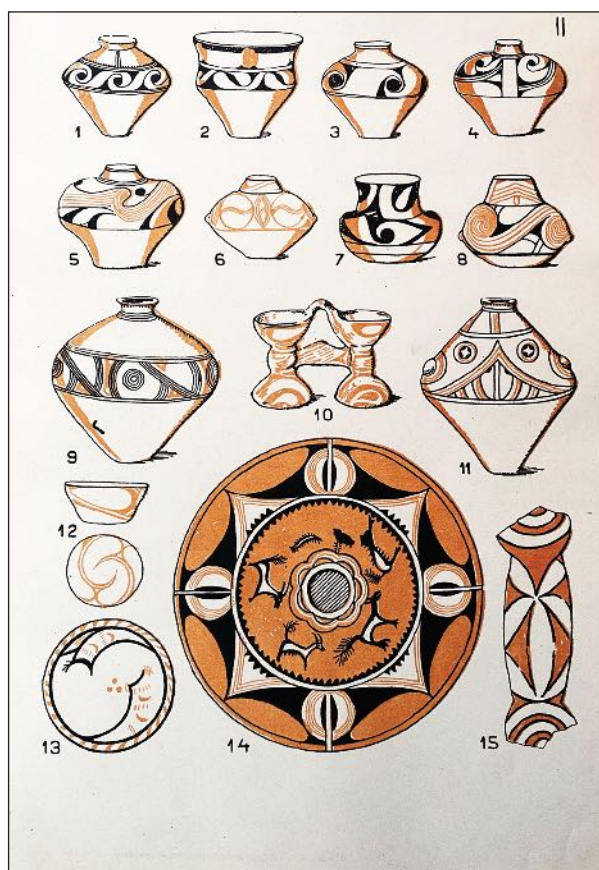
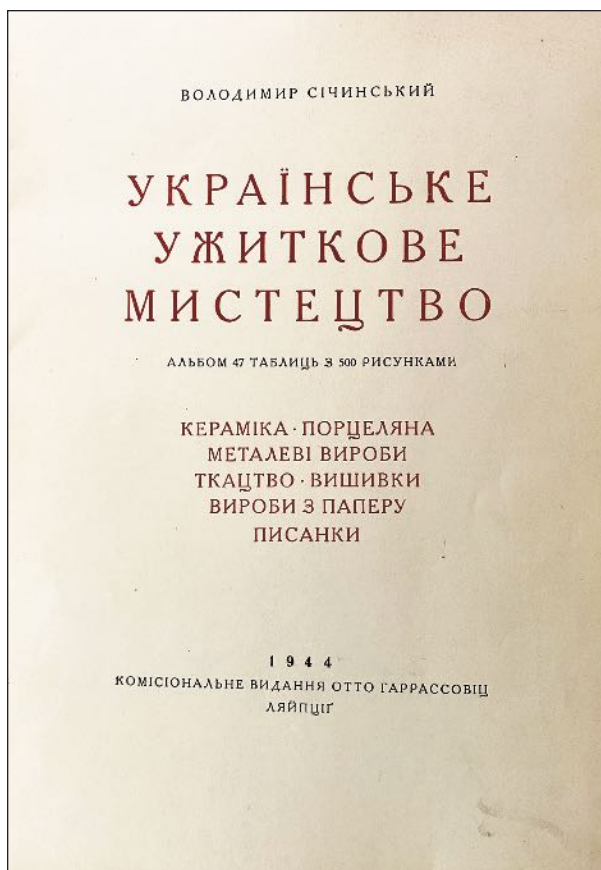

Видатний науковець та його унікальна праця

Останніми роками наша бібліотека все більше поповнюється чисельними книгозбірнями окремих людей, які вони або їхні діти передають таким культурним установам, як наша, - для зберігання та користування науковцями та дослідниками. Серед збірок книг, які одержуємо, часто знаходяться унікальні видання, які з різних причин не були загальнодоступними. В українській дійсності доступність до них найчастіше була обмежена воєнними подіями або нищівними актами, як російсько-царського, так і советсько-терористичного режимів.

Рідкісна книжка про яку буде мова, - праця визначного науковця Володимира Січинського (1894-1962) Українське ужиткове мистецтво, видана 1944 року в Ляйпцігу видавництвом Отто Гаррасовіц. Книгальбом складається з 47 таблиць (чорно-білих та кольорових) з 500 рисунками. У книзі знаходимо короткий вступ автора про українське ужиткове мистецтво та точні пояснення до кожного зображення на таблицях. Мистецьке оформлення обкладинки, за мотивами української народної вибілки з Київщини, виконане видатним мистцем Миколою Бутовичем. Таке саме видання було видане також німецькою мовою. Світовий бібліотечний каталог вказує що україномовне видання має тільки наша бібліотека, а німецькомовне видання є в бібліотеці музею Вікторії і Альберта в Англії і в бібліотеках університетів Сиракуз і Теннессі. Напевно, як і це видання, так і інші праці Січинського зберігаються ще й в приватних бібліотеках. Важливим є те, щоб такі рідкісні праці були належно оцінені та збережені.

Автор книжки Володимир Січинський народився в мальовничому історично прецікавому Кам'янці Подільському. Син Євтіма Січинського (історик, археолог, педагог, громадський діяч, який закінчив Київську Теологічну Семінарію, був висвячений і став протоєреєм при катедральній парафії в Кам'янці-

Подільському). Маючи батька, відданого історичним та археологічним наукам, вивченню і збереженню культурних пам'яток, мистецько-науковий світогляд Володимира у ранній молодості розвивався саме за прикладом батька. До цього ще треба додати його надзвичайні природні здібності, працьовитість та пильність. Січинський закінчує студії цивільної інженерії у Петербурзі у 1917 році, а в 1923 року в університеті в Празі досягає ступінь доктора. У роки визвольних змагань організує Архітектурний інститут в Києві, а також за гетьманства Павла Скоропадського допомагає в створенні Університету в Кам'янці Подільському. Після упадку української державності, Січинський емігрує в Галичину. З 20-их по 40-ві роки Січинський постійно робить дослідження численних аспектів української культури, мистецьких пам'яток, народного побуту і народного мистецтва, робить часті екскурсії по Карпатській Україні, постійно дає лекції з мистецтва, бере участь в мистецьких конгресах тощо. Науковець безперервно пише праці на підставі своїх наукових досліджень, які друкуються окремими виданнями та окремими статтями в галицьких, празьких, та еміграційних журналах. Значне число праць Січинського були видані накладом автора, бо несприятливі умови не давали інакшої можливості. Володимир Січинський працював також і як архітектор. Він проектував церкви на Пряшівщині, в Бразилії, Канаді та Америці.

Володимир Січинський наполегливо працював над тим щоб поширити знання з української культури українському суспільству і, особливо молоді. Він був свідком того, як московсько-царська захланність присвоювала собі українські культурні осяги. Для прикладу, написав про це у своїй статті "Українські мистці у московських шатах". Він добре бачив і розумів, як більшовицька система нищила культурні цінності. Січинський уважав своїм обов'язком, своєю відпові-

дальністю поширення знань з української культури і спростування брехливих тверджень ворогів. Крім наукових праць на тему української культури, Січинський хотів ще додати ілюстративний матеріал історичних та культурних пам'яток щоб читачі, якщо не фізично то хоч зоревно познайомилися з культурною спадщиною свого народу. Для цього Січинський почав видавати альбоми більшого і меншого розмірів, в яких поміщував ілюстрації культурно-мистецької тематики (саме такі як книга, яку ми обговорюємо), альбом "Українська культура", "Українські орнаменти - історичні", "Українські вишивки", "Українські орнаменти - народні, тощо. Деякі із цих альбомів виходили також німецькою і французькою мовами. В альбомах вказано, що Всі рисунки "зібрав, скомпонував, виконав і технічно перевів для репро-

дукції способом світло друку автор". Коли Січинський опинився в таборі для біженців в Ашафенбурзі продовжував свою видавничу і педагогічну працю. Згодом емігрував до Америки активно включився в суспільну працю української еміграції. Для мене він особливий, бо я мала щастя слухати його лекції з української культури в суботній школі в Нью Йорку. Зшиток з записками його лекцій я досі маю і до сьогодні дорожу ними. Можливо, що саме його лекції наштовхнули мене вглибитися та вивчити українську культурну спадщину і присвятити свою працю її збереженню.

Любов Волинець

На фото: світлини із книги Володимира Січинського "Українське ужиткове мистецтво"

